AGENDAGENDAGENDAGENDAGENDAGENDAGENDAGE
TOEKOMST RELIGIEUS ERFGOED

Agenda Toekomst Religieus Erfgoed (www.toekomstreligieuserfgoed.nl) 2014-2016

***Initiatiefnemer**: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*

***Partners**: Bond Heemschut-CIO-Kerkgebouwen-Federatie Grote Monumenten Gemeenten-Future Religious Heritage-Grote Kerk Naarden-Kaski/Radboud Universiteit Nijmegen-Kerk en Klooster/BOEI-Konferentie Nederlandse Religieuzen-Museum Catharijneconvent-Nationaal Restauratiefonds-Netwerk Steunpunten Cultureel Erfgoed-Protestantse kerk Amsterdam-Protestantse Kerk in Nederland-Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed-Rijksgebouwendienst-Rijksuniversiteit Groningen-Rooms-Katholieke Kerk in Nederland-Stadsherstel Amsterdam N.V.-Stichting tot Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed-Stichting Oude Groninger Kerken-Task Force Toekomst Kerkgebouwen-Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen in Nederland-Provinciale Monumentensteunpunten.*

Aanleiding

Het Jaar van het Religieus Erfgoed zette in 2008 de schijnwerpers op het vraagstuk van het religieus erfgoed in een snel veranderende samenleving. Dit erfgoed is ongekend rijk en wordt publiekelijk breed gedragen. Tegelijkertijd staat het voortbestaan van veel kerken, kloosters en hun inventaris onder druk, onder meer door teruglopend kerkbezoek en economisch zwakkere tijden. Binnen 15 jaar sluiten naar verwachting zeker 2000 kerken, en binnen enkele jaren sluiten 120 van de nu nog in religieus gebruik functionerende 135 kloosters.

In 2013 verkende de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed samen met een dertigtal kerkelijke, bestuurlijke, wetenschappelijke en maatschappelijke partijen aard en omvang van de problematiek. Er werd nagedacht over manieren om door een gezamenlijke inzet dat vraagstuk beter het hoofd te kunnen bieden. Dit alles leidde tot een Agenda Toekomst Religieus Erfgoed, een samenwerkingsagenda van een brede coalitie van partijen die zich actief willen inzetten voor een goede toekomst voor het religieus erfgoed.

Agenda

De Agenda bestaat uit zeven punten, die bij elkaar alle aandachtspunten en kansen omvatten in relatie tot onroerend en roerend religieus erfgoed, zowel in voortgaand gebruik, in de 'tussentijd' alsook in nieuw gebruik. Het gaat over zaken als financiën en exploitatie, over kennisuitwisseling en –ontwikkeling, over publieksbereik en over waardering.

Opbrengsten

Op het slotsymposium op 8 december a.s. in de Grote Kerk Naarden worden de resultaten van de Agenda gepresenteerd. Het project bracht onder meer een reeks aan symposia, praktische handreikingen en onderzoeken voort. Het versterkte het zo belangrijke netwerk, waar belangrijke spelers elkaar soms nauwelijks kenden en dat leren kennen droeg bij aan het kweken van meer onderling begrip en vertrouwen. De Agenda genereerde heel veel media-aandacht en een digitale kennisbank religieus erfgoed. En bijzondere deelprojecten, zoals 'Adopteer een Kerk' en het project 'Open Kerken en Kloosters', een project ontwikkeld met VSBfonds, dat ambitieuze kerkbeheerders die hun publieksbereik willen vergroten ondersteunt. En in oktober jl. vond in Utrecht een drukbezocht internationaal symposium plaats, in samenwerking met de United Nations World Tourism Organization, over religieus erfgoed en toerisme, een nog kansrijk verder te ontwikkelen verdienmodel.

Op 8 december presenteert een aantal partners (zoals eigenaren, rijk, provincies, gemeenten, musea, maatschappelijke organisaties) hun inzet voor religieus erfgoed in de komende jaren. De Agenda is dan weliswaar ten einde, de leegstandontwikkeling binnen religieus erfgoed staat nog maar aan het begin. Het is dan ook noodzakelijk de energie en samenwerking die de Agenda oplevert, vast te houden.

Mirjam Blott - Projectleider Agenda Toekomst Religieus Erfgoed, oktober 2016